

- 7) Ifølge en udtalelse af 8. maj 1990 fra det svenske justitsministerium er spørgsmålet om automatisk medlemskab tidligere behandlet af den svenske rigsdag (konstitutionsutskottets betänkande 1988/89:KU5), som ikke fandt »lagligt hinder mot att fackföringsmedlemmar automatisk ansluts till ett politisk parti«. Hvorvidt denne retstilstand kan fastholdes i lyset af de menneskeretlige forpligtelser og den nævnte sag 12090/86 forekommer særdeles tvivlsomt.
- 8) Eksempelvis forlyder det, at Olie- og Benzinbranchens Arbejdsgiverforening ikke ønsker at bidrage til Dansk Arbejdsgiverforenings støtte til politiske aktiviteter, idet brancheforeningen ikke finder at burde engagere sig i partipolitiske forhold i Danmark.
- 9) Se oversigten i rapportørens Bruno Stegagninis rapport *Financing of political parties: a cornerstone of pluralist democracies*, Parliamentary Assembly, Council of Europe, Strasbourg 1989, hvor Danmark (i afsnit III, pkt. 6) rubriceres blandt de lande, hvor finansieringen af de politiske partier er overvejende privat. Andre lande i denne gruppe er: Belgien, Island, Luxembourg, Holland og Storbritannien.
- 10) Jf. skrivelse af 7. maj 1990 fra Det Kongelige Kommunaldepartement, Oslo.
- 11) I tysk forfatningsret antages undertiden, at det forhold at borgere selv er trådt frem og har givet et (betydningsfuldt) økonomisk bidrag til et parti bevirker, at pågældende derefter kan påberåbe sig den »negative ytringsfrihed«, dvs. retten til ikke at få offentliggjort sin politiske overbevisning mod pågældendes egen vilje, jf. *Kommentar zum Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland*, Bd. 1, Neuwied 1989, s. 1552.
- 12) Se *Kommenteret Straffelov, Spec. del, Kbh. 1988*, s. 295. Se også *Bet. 998/1984*, s. 75.
- 13) Under 1. behandling den 8. marts 1990 (Folketingets forhandlinger sp. 7006–7008) anførte justitsministeren, at det ikke – som følge af den foreslåede ordning – var muligt at nedsætte det enkelte medlems forenings-/organisationsbidrag som følge af et ønske om ikke at bidrage til et eller flere politiske partier. Derimod kunne der blive tale om en generel nedsættelse for alle. Se dog udtalelserne sp. 7008, som formentlig ikke indikerer et andet resultat.
- 14) For så vidt angår registrerede revisorer er der ved lovbekendtgørelse nr. 57 af 19. januar 1989 og for så vidt angår statsautoriserede revisorer ved lovbekendtgørelse nr. 56 af 19. januar 1989 fastsat regler om tavshedspligt og opbevaring af oplysninger.